

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024-2025

Barnehagens navn

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

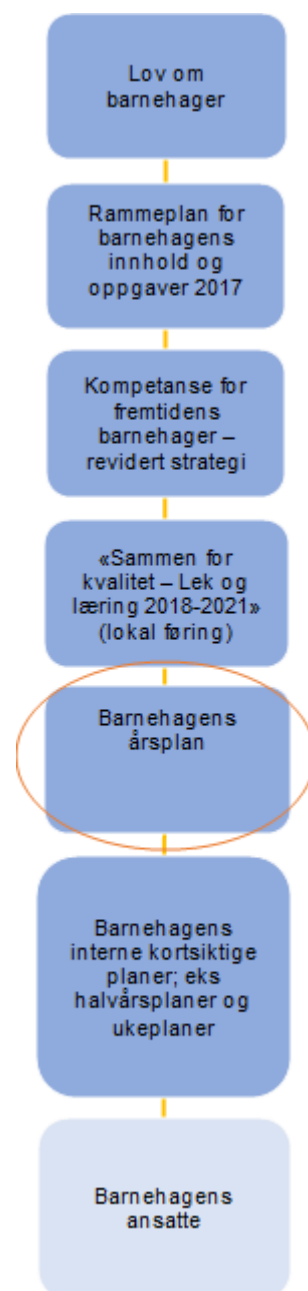
Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (24)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon

om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Innhold

Innhold.....	3
Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål.....	5
1.0 Barnehagens innledning.....	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg.....	6
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet.....	7
1.3.2 Varme	7
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	8
– medvirkende barn i lek og læring.....	8
2.1 Tilknytning	8
2.2 Lek.....	9
2.2 Læring	9
2.4 Barns medvirkning.....	10
2.5 Vennskap og felleskap.....	10
2.6 Mangfold.....	11
3.0 Barnehagens tema/prosjekt.....	12
3.1 Fagområder.....	12
3.1.1 Språk som.....	12
Basiskompetanse.	12
3.1.2 Matematisk kompetanse	12
3.2 Digitale verktøy.....	12
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon.....	13

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	13
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	14
4.2.1 Dokumentasjon	14
4.2.2 Vurdering	15
4.2.3 Oppfølging	15
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	16
I. Barnesyn og lærings syn	17
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	17
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	17
IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	19
V. Overganger	19
a. Tilvenning i barnehagen	19
b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	20
c. Samarbeid og sammenheng med skolen	20
VI. Foreldre medvirkning	20
VII. Bærekraftig utvikling	21
IX. Barns seksuelle helse	22

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang

- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

1.1 Struktur og organisering

Neshaugane barnehage startet opp høsten 2012. Barnehagen har nylig gjennomgått virksomhetsoverdragelse til Bergen Kommune 01.01.2022. Barnehagen er delt inn i fem avdelinger over to etasjer med plass til 80 barn.

De store avdelingene ligger i 2.etg.:

Askeladden har 18 barn i alderen 3-6 år

Reveenka har 18 barn i alderen 3-6 år

Smørbukk har 18 barn i alderen 3-6 år

De små avdelingene ligger i 1.etg.:

Tommeliten har 14 barn i alderen 0-3år

Veslefrikk har 12 barn i alderen 0-3 år

Vi er lokalisert på Espeland i Arna hvor vi har en del natur rundt oss, vi har grillhytte og vi legger til rette for ulike aktiviteter og turer sammen med barna. Barnehagen har også egen minibuss med plass til 15 barn som vi i hovedsak bruker med storbarnsavdelingene for å komme seg på turer og kulturtilbud.

Strategien vår er å ivareta barndommens egenverdi og legge grunnlag for livslang læring gjennom samspill og lek. I vår barnehage er barnet i fokus. Hvert barn er helt unike mennesker som vi ansatte, i samarbeid med foreldrene, tar vare på og gir rom for utvikling.

Trygghet, omsorg, nærhet og humor preger barnehagen vår. På denne måten danner vi en trygg plattform for læring og utvikling. Ansatte er imøtekommende, fleksibel, løsningsorientert og har god kommunikasjon med foreldre/foresatte og barn.

1.2 Metodevalg

Bergen kommune har valgt ICDP som et forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. ICDP (International Child Development Program) er et helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge.

Tiltaket understøtter og fremmer psykososial omsorgskompetanse. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse. Omsorgsgivere kan være foreldre

eller andre som har omsorg for barn som sin profesjon. Programmet vurderes å være i tråd med rammeplanens grunnsyn og verdier. Bergen kommune sitt mål er at alle barnehager skal ha sertifiserte ICDP-veiledere.

Neshaugane barnehage er i gang med å sertifisere ICDP-veiledere i personalgruppen.

<https://www.icdp.no/hva-er-icdp/>

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

- I Neshaugane barnehage skal barna bli møtt med trygghet, godhet, voksne som bidrar med å regulere barns følelser og hjelper til i lek og vennskap
- Vi har en felles forståelse for hvordan vi arbeider med tilknytning ut ifra barnas behov
- Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalgruppen skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Neshaugane barnehage er et trygt sted å være, mestre og lære
- Vi legger til rette for god tilknytning til barnehagen ved å bygge gode relasjoner og ved å øke bevissthet og sensitivisering i forhold til hvilke sider ved samspill som skaper utvikling

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

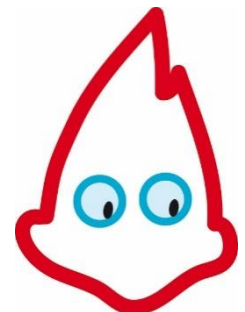
- Alle individer er like mye verdt, og andres opplevelse av virkeligheten er like betydningsfull som ens egen. Vi ivaretar barns beste gjennom å tilby et omsorgs- og

læringsmiljø som tar hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Vi har mot til, og ansvar for å foreta nødvendig avvisning av uakseptabel atferd og til å invitere den andre inn igjen i relasjonen – slik at vi får mulighet til å starte på nytt
- Personalet har fokus på at alle skal føle seg som en del av et større felleskap og oppleve gode samspillsituasjoner preget av varme og glede

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Vi legger til rette for god tilknytning til barnehagen ved å bygge gode relasjoner og ved å øke bevissthet og sensitivisering i forhold til hvilke sider ved samspill som skaper utvikling

2.2 Lek

Barn leker for lekens egen del. I lek uttrykker barn seg, og får nye erfaringer sammen med andre. Gjennom leken utvikler barn sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. I barnehagen skal leken skal være den dominerende pedagogiske aktiviteten. I løpet av barnehagehverdagen legger vi til rette for allsidig lek og varierte aktiviteter som styrker lekekompetansen hos barn. Barn skal erfare at lek og læring er gøy.

Vi skal delta aktivt i ulike leke- og læringsmiljø for å støtte og veilede barna i deres utfoldelse, ute som inne.

Gjennom leken fremmes barns utvikling både språklig, intellektuelt, motorisk, kognitivt, emosjonell, sosialt og den påvirker barnas identitet og selvfølelse. Den skaper også glede, humor, spenning og engasjement.

Vi ivaretar barns lek gjennom å:

- være tilstedeværende voksne som fremmer leken og lekens betydning
- være oppmerksomme voksne som ser den gode leken og prioriterer denne i hverdagen
- tilrettelegge for nye lekemiljøer ute og inne, der vi tar utgangspunkt i barnegruppens interesser og behov
- være oppmuntrende voksne som hver dag driver leken videre, og fremmer barnas sosiale utvikling igjennom lek

2.2 Læring

Barn erfarer og lærer i alt de gjør gjennom lek og aktiviteter; både egne, planlagte og voksenstyrte. I barnehagen jobber vi ut ifra en tanke om lekende læring hvor vi gjennom å tilføre leker eller annet materiale oppmuntrer til en lekende utforskning. De ansatte er observerende, lyttende, lekende og utforskende i samhandling med barna.

I aktivitet gjennomfører vi gode samtaler med barna, både spontant og planlagt hvor vi utfordrer dem på deres vitebegjær og nysgjerrighet.

Vi legger vekt på at barna skal få brukt hele seg og oppleve mestring. Barn er ulike og lærer på ulike måter. Vi legger til rette for allsidig læring hvor barna har muligheten til å kunne bruke hele seg med både kropp og sanseapparat.

«la ikke barna være passive mottakere, men aktive deltakere».

Vi fremmer læring igjennom å:

- være engasjerte voksne som stadig er i faglig utvikling
- være dedikerte voksne som fremmer læring igjennom å lytte til og ta del i barns interesser og behov
- være undrende voksne som er nysgjerrige og skapende sammen med barna
- gi barna kjennskap til ulike materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling

2.4 Barns medvirkning

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet» (Barnehageloven §3, Barns rett til medvirkning).

Barnet er likeverdig med oss voksne og har rett til medvirkning. Vi tar barna på alvor og er lydhøre i forhold til hva slags interesser de har. Barnets stemme har påvirkning i planlegging og evaluering av den pedagogiske virksomheten i barnehagen. Barns medvirkning i barnehagen handler også om å gjøre barna selvstendige, gjennom å gi dem støtte og oppmuntre barna skal personalet oppmuntre barna til å prøve og klare selv. Barnas ressurser tas i bruk i hverdags situasjoner som stell, påkledning, måltid og garderobesituasjon. På den måten har de også påvirkning i egen hverdag og de får styrket sin motoriske utvikling og opplevelse av mestring. Vi ser på barns medvirkning som en læringsprosess.

I barnehagen arbeider vi med dette igjennom å:

- være oppmuntrende voksne i møte med barna og deres tanker, og gi rom for å se muligheter
- legge til rette for at barna får prøve selv
- møte barna med respekt og anerkjennelse
- gjøre seg kjent med barnas interesser og legge planer rundt dette for å bygge oppunder barnas egne utgangspunkt
- Gi barna utfordringer slik at de har noe å strekke seg etter

2.5 Vennskap og felleskap

I vår barnehage har en gruppe med fagarbeidere utarbeidet egen Vennelov. Dette er enkle og konkrete lover om hvordan vi skal være gode venner med hverandre i barnehagen. Når vi bruker lovene sammen med barna, er det med på å skape gode relasjoner dem imellom.

Hvert barn er unikt, og vi i barnehagen legger aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosial tilhørighet.

Vi fremmer fellesskap og relasjonskompetanse ved å:

- legge til rette for et stimulerende og utviklende lekemiljø
- bruke venneloven aktivt med barna
- legge til rette for at barna skal kunne fordype seg i leken uten forstyrrelser og avbrytelser
- skape inspirasjon til leken gjennom felles opplevelser
- hjelpe barn som ikke deltar i lek, står utenfor eller forstyrrer andres lek til å utvikle handlingsmønstre for god samhandling med andre
- legge til rette for at barna danner trygge og gode vennskap i barnehagen
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas le

2.6 Mangfold

Barnehagen spiller en viktig rolle i å gi barna erfaringer som legger grunnlaget for de muligheter de får senere i livet og som har verdi for deres videre livsløp og et liv i et komplekst og mangfoldig samfunn.

En av barnehagens viktigste oppgaver er å utjevne sosiale forskjeller, samt være helsefremmende og forebyggende. Vårt mandat er å forebygge, håndtere og stoppe enhver form for krenkelse eller mobbing.

Å gi en begynnende forståelse på viktigheten av mangfold og gjensidig respekt er sentralt for oss i arbeidet med lek og relasjonskompetanse.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

I Neshaugane barnehage jobber vi med alle fagområdene i rammeplanen gjennom hele året. Dette er fastsatt i barnehagens årshjul fordelt på storbarns - og småbarnsavdelingene.

I barnehageåret 2023/2024 holder vi på med to utviklingsprosjekt. Det ene er gjennom kvalitetsoppfølging fra Bergen Kommune med fokus på språk og relasjonskompetanse, og det andre er gjennom regionale kompetansemidler (ReKomp) med fokus på uteleken. Mer om disse prosjektene kommer under punkt 4.1 om barnehagens utviklingsarbeid.

3.1 Fagområder

Rammeplan for barnehagen innehar syv fagområder som vi skal innom i løpet av et barnehageår. Personalet jobber aktivt for å styrke barns nysgjerrighet og utforskertrang innenfor samtlige områder.

3.1.1 Språk som

Basiskompetanse.

Neshaugane barnehage har vi et bevisst forhold til språk.

Vi setter ord på og bekrefter barnas følelsesmessige uttrykk for å støtte deres språkstimulering.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Matematisk kompetanse skal fremmes gjennom en utforskende spontane og planlagte aktiviteter.

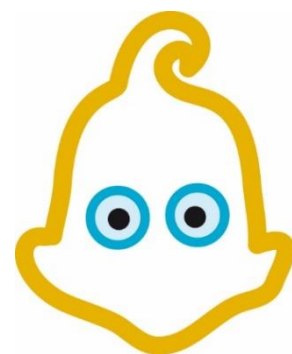

3.2 Digitale verktøy

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte.

Bruk av digitale verktøy i barnehagen:

- Vi bruker digital skjerm til lek og læring
- Vi bruker digitale verktøy til å finne rettmessig opplysninger om det vi arbeider med
- Vi er bevisst i vårt bruk av digitale verktøy og anvender dette på en etisk forsvarlig måte både sammen med barn og i pedagogisk arbeid

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

Vårt mål er å holde oss faglig oppdatert og hele tiden reflektere over egen praksis. Dette gjør vi blant annet ved kontinuerlig evaluere våre planer og gjennomført arbeid. Vi deltar på kurs, utviklingsarbeid, samt har foredrag fra ulike instanser på møter. I vår barnehage er vi en felles personalgruppe som møter barna med kompetanse, omsorg, respekt og kjærlighet.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vi drifter for tiden to utviklingsarbeid i Neshaugane barnehage:

Kvalitetsutvikling

Kvalitetsoppfølging i Bergen kommune bygger på kvalitetsutviklingsplanen [Sammen for kvalitet, lek og læring](#) hvor livsmestring for det 21. århundre er overordnet tema.

I vår barnehage har vi valgt som mål i dette arbeidet at vi vil *styrke barns språk- og relasjonskompetanse.*

For å oppnå dette vil vi ta jevnlig undersøkelse og utsjekk underveis. I samarbeid med barna vil jobbe aktivt med historier og høytlesning, bruke konkrete og pedagogiske hjelpemidler for språkfremmende arbeid, bruk av venneloven vår aktivt og være aktive innenfor sang og musikk.

På avdelingene vil vi ha fokus på det fysiske miljøet, tilgjengelig språkmateriale, og utforming av lekeareal.

Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling (ReKomp)

Ordningen skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Det er en nasjonal kompetansesatsing for barnehagesektoren som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis, i tett samarbeid med høyskole.

ReKomp i Neshaugane har blitt driftet av en prosjektgruppe i samarbeid med Høgskolen på Vestlandet med tema: Voksenrollen i uteleken.

Gjennom prosjektet ville vi øke engasjementet og deltakelsen til de ansatte i uteleken. Barna skal med det få mulighet til å videreutvikle sin fantasi, lekekompetanse og relasjonskompetanse med engasjerte og inkluderende voksne.

Vi har også utarbeidet en egen *voksenlov* for oss voksne:

Prosjektet med Høgskolen på Vestlandet er avsluttet. Men vi i Neshaugane vil drifte prosjektet videre.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Vi skal ikke dokumentere barnas privatliv i barnehagen, men de aktiviteter og de opplevelser som de får i hverdagen hos oss. Dokumentasjonen inngår i personalets arbeid med planlegging, gjennomføring og evaluering. Dokumentasjonen av det pedagogiske arbeidet i barnehagen gir foreldre og andre instanser informasjon om hva og hvordan vi jobber i

barnehagen. I vår barnehage tar vi aktivt i bruk dokumentasjon til å videreutvikle den pedagogiske praksisen. Det handler også om å sikre en pedagogisk progresjon.

4.2.2 Vurdering

Vi som barnehage har et ansvar for å tilrettelegge for medvirkning sammen med barn, foresatte, eiere og ansatte. Vi skal hele tiden dokumentere for barnas trivsel og utvikling både i gruppe og som enkeltbarn. Dette skal kontinuerlig observeres og vurderes som en del av barns utvikling i barnehagen. Vurdering av barnehagens arbeid skjer fortløpende hele året. Det skapes rom for refleksjon hos personalet, og det bidrar til å sikre barn gode hverdager i barnehagen. Pedagogiske ledere og styrer har jevnlig ledermøter for å gi progresjon i det pedagogiske arbeidet. Personalmøter og planleggingsdager brukes også til vurderingsarbeid. Gjennom vårt fokus på foreldresamarbeid gis foreldre også muligheten til å vurdere utbyttet for sitt barn gjennom foreldresamtaler med pedagogisk leder/barnehagelærer to ganger i året og ellers ved behov.

Våre tiltak for dette er:

- Vigilo, hvor vi legger ut månedsplan og ukesbrev.
- Daglig kommunikasjon ved henting og levering
- Årsplanarbeid
- Bruk av planleggingsdager, avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter og personalmøter.
- Refleksjon i personalgruppen på ulike møter, der vi lærer av egen praksis
- Gjennomføre brukerundersøkelse på våren hvor vi lager en handlingsplan basert på resultater
- Tilstedeværende voksne som observerer barnets behov ut ifra signaler og samtaler. Den enkeltes og barnegruppens behov legger grunnlag for vårt planlegging- og vurderingsarbeid

Barnehagens årsplan er forankret i rammeplanen og fungerer som et redskap i vårt pedagogiske arbeid. Våre månedsplaner, månedsbrev og ukesbrev blir publisert på Vigilo, et papirløst verktøy for å lette kommunikasjonen mellom barnehage og hjem. Dette er et nytt verktøy for kommunale barnehager fra 2022.

Planene til barnehagen og avdelingene utarbeides på bakgrunn av barnehagens årsplan, rammeplanen og barnehageloven for å sikre kvalitet og progresjon i vårt barnehagetilbud. Planene er med på å dokumentere hva vi gjør og hvordan vi arbeider.

4.2.3 Oppfølging

Styrer og de pedagogiske lederne har ansvar for at vurderingsarbeidet blir fulgt opp. På personalmøter og avdelingsmøter blir endringer i praksis diskutert og lagt inn i planer. Vi følger også opp foreldreundersøkelsen. Der får vi en oversikt over hva foreldre er fornøyd med og hva vi kan gjøre bedre.

Barnehagen blir også evaluert i en ekstern kvalitetsoppfølging i regi av Bergen kommune. Disse tilbakemeldingene vil også bli tatt med i nye planer.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Det er viktig for oss at barn og foreldre opplever medvirkning i arbeidet vi driver i barnehagen, samt at deres stemme blir hørt. Vi er lydhør i forhold til barns uttrykk og lar den medvirke ut fra modning og alder. I utviklingsarbeid benytter vi oss av observasjoner og samtaler med barn. Foreldre får mulighet til å fremme sin stemme på foreldresamtaler og ulike møtevirksomheter i barnehagen. Som nevnt tidligere tar vi også resultatene i brukerundersøkelsen med oss i arbeidet i barnehagen.

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

For at voksne skal kunne møte barn på en måte som gir barn en sunn selvfølelse og en lyst til å lære er barnesyntet helt avgjørende. Barn merker raskt hva slags syn en voksen har på barn. Det er vesentlig for barns selvutvikling og trygghet å være omringet av voksne som møter dem på en god måte. I Neshaugane barnehage har vi et barnesyn preget av kjærlighet, at barn skal bli tatt på alvor. Vi vet at barn har mye kunnskap om livet sitt og at barn gjør så godt de kan ut ifra hvordan de har det.

Ansatte i Neshaugane skal vise barna respekt og anerkjenne at barn er forskjellige og har ulike behov. Vi skal legge til rette for gode lærings situasjoner som fremmer nysgjerrighet og vitebegjær, og kunne undre oss sammen med barna.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Kvalitet i barnehagen er først og fremst avhengig av de menneskelige ressursene, det vil si barna, foresatte og barnehagens ansatte.

Barn blir til i møte med sine omgivelser, og i dette møtet bygger barn identitet og kunnskap. Gode relasjonelle ferdigheter er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Det å delta i fellesskap og oppleve vennskap støtter barnets selvfølelse og gir rom for å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andre.

Ansatte i barnehagen er viktige personer for barna, og det er derfor av stor betydning at ansatte møter barna med respekt, likeverd og empati. Å anerkjenne barnet som subjekt betyr å møte den enkelte som et individ som kan forholde seg til seg selv, med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser. Å møte den enkelte som et individ som kan forholde seg til seg selv, med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser.

Neshaugane barnehage tilbyr opplæring for å sikre god relasjonskompetanse hos ansatte. Arbeidet med relasjonskompetanse er med på å bevisstgjøre oss på våre holdninger og kommunikasjon i alle våre relasjoner i barnehagen.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er noe som skjer til enhver tid i alt vi gjør og opplever. Danning sees på som en livslang prosess, som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte.

Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog. Gjennom barns møte med omverdenen skal det oppleve at dets tanker, valg og handlinger er viktige, og kan gjøre en forskjell. Vi jobber for å gi barna en bærekraftig utvikling slik at barna kan ta vare på seg selv, andre og naturen, vise respekt og solidaritet for seg selv og andre, tenke kritisk og bli kjent med naturen.

I barnehagen har vi en viktig rolle knyttet til danning gjennom å støtte barna i deres beslutningsprosesser, samt gi dem verktøy for å kunne ta egne vurderinger og utvikle kritisk tenking.

Barnehagen skal også sørge for at barna blir rik på opplevelser i trygge rammer slik at de vil være i bedre stand til å mestre ulike utfordringer de senere vil møte på. Barnas stemme skal bli hørt og tatt på alvor. Barna skal oppleve at barnehagen er en trygg arena for å uttrykke egne meninger og oppleve at meningene har verdi.

Vi fremmer danning igjennom å:

- være trygge voksne som er gode rollemodeller og som gir barna muligheten til å bli den beste utgaven av seg selv
- være lærende voksne som fremmer enkeltbarnet og som gjør at barnets egenidentitet blir ivaretatt
- være en god samtalepartner, samhandlingspartner og veileder for barna gjennom å vise interesse og stille gode spørsmål som utvikler barnets evne til kritisk tenkning være lydhør og sensitiv i forhold til hva barna uttrykker både verbalt og nonverbalt.

Barn erfarer og lærer i alt de gjør gjennom lek og aktiviteter; både egne, planlagte og voksenstyrte.

I barnehagen har vi en visjon om å tilføre leken konkrete, leker eller annet materiale er med på å oppmuntre til utforskning. Vi lærer gjennom lek og setter lekene læring høyt i hverdagen. De ansatte er observerende, lyttende, lekende og utforskende i samhandling med barna. I aktivitet gjennomfører vi gode samtaler med barna, både spontant og planlagt hvor vi utfordrer dem på deres vitebegjær og nysgjerrighet.

Vi legger vekt på at barna skal få brukt hele seg og oppleve mestring. Barn er ulike og lærer på ulike måter. Vi legger til rette for allsidig læring hvor barna har muligheten til å kunne bruke hele seg med både kropp og sanseapparat.

Vi fremmer læring igjennom å:

- være engasjerte voksne som stadig er i faglig utvikling

- være dedikerte voksne som fremmer læring igjennom å lytte til og ta del i barns interesser og behov
- være undrende voksne som er nysgjerrige og skapende sammen med barna
- Gi barna kjennskap til ulike materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling
-

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon handler om fremskritt og læring. Barna skal oppleve mestring, utvikle ny kunnskap og få utfordringer tilpasset alder og modning. Barna som vokser opp i dag vil møte andre jobber og roller enn det som er i samfunnet i dag. Det er viktig at vi i barnehagen arbeider for å gi et grunnlag som skal bidra til livsmestring og bærekraftig utvikling for hvert enkelt barn.

Dette gjør vi ved at barna:

- opplever spenning og glede i variert lek.
- får erfaringer med ulike typer teknikker og materialer.
- opplever vennskap og kjenner på å ta del i et fellesskap
- får en hverdag preget av mangfold, likeverd og respekt
- kjenne på at deres stemme er viktig
- oppleve trygghet til å stille spørsmål og undre sag sammen med andre

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Det er en stor endring i barns liv den dagen de begynner i barnehagen. Det er viktig at barna får en trygg og god start, og både foreldre og personalet må arbeide tett sammen for at det skal bli til det beste for barnet. Vi ser på foreldrene som en viktig samarbeidspartner og ressurs for å skape trygge barn i barnehagen vår.

Tilvenningstiden i barnehagen er viktig for at barna skal trives. Vi legger til rette for at både barn og foreldre skal føle seg trygge og få en så god start som mulig i barnehagen og på nye avdelinger.

Dette gjør vi ved:

- å ha foreldremøte for alle nye barn. De får også tilsendt velkomstbrev med informasjon fra barnehagen og tilbud om besøksdag
- at alle nye barn får en voksen som blir deres primærkontakt i tilvenningsperioden, som setter av god tid til barnet og foreldrene den første tiden. På denne måten blir

starten trygg og god. Primærkontakten skal stå for trygghet og nærhet, og hjelpe barnet med å finne seg til rette

- pedagogisk leder/barnehagelærer på avdelingen inviterer til en oppstartssamtale etter noen uker.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

“Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.” - Rammeplanen

Å bli «storbarn» og flytte til en annen avdeling krever forberedelser. Dette skjer i løpet av året barnet fyller tre år. Barna får være på besøk hos de nye avdelingene, og bli kjent med både voksne og barn. De kommer nå i en større gruppe, og møter nye forventninger. Det er viktig å hjelpe dem over i den nye hverdagen ved å støtte, trygge og oppmuntre barna til å bli kjent med den nye avdelingen.

Dette gjør vi ved å ha:

- tilvenningstid på våren, en av de voksne fra småbarnsavdelingen er med på stor avdeling i starten. Etter hvert kan barna komme opp alene
- tett samarbeid mellom liten og stor avdeling. Vi har særlig fokus på dette på vårparten
- velkomstbrev før oppstart
- foreldremøte for de som skal starte på stor avdeling på våren/sommeren.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

For å sikre at barna får trygghet, kontinuitet og helhet i utviklingsforløpet er det viktig med godt samarbeid mellom barnehage og skole.

Vi legger vekt på at barna får en trygg og god overgang til det å bli skolebarn, og jobber for at førskolebarna får en minnerik og god avslutning på tiden i barnehagen.

Dette gjør vi ved å:

- ha førskolegrupper på tvers av avdelingene hvor de blir bedre kjent med jevnaldrende barn på de andre avdelingene. Målet med gruppen er å gi barna kunnskap, erfaringer og ferdigheter for å forberede og motivere de til skolestart
- gjennomføre overføringsmøter med skolen i samarbeid med foreldre
- ha tett samarbeid og besøksordning med de aktuelle skolene
- følger Bergen Kommune sine retningslinjer for overføring av informasjon mellom barnehage og skole

VI. Foreldremedvirkning.

God dialog mellom foreldre og personalet er en forutsetning for et godt samarbeid, og vi ønsker at samarbeidet mellom foreldre, barn og personalet skal bygge på gjensidig respekt, tillit og ansvar.

I tillegg skal de også ha innflytelse på barnehagens innhold gjennom FAU og SU, og gjennom disse to arenaene skal foreldre sin medvirkning bli ivaretatt.

VII. Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. [Bærekraftig utvikling | udir.no](https://udir.no)

I Neshaugane barnehage jobber personalet med miljø og bærekraft. Vi har begynt med kildesortering og gjenbruk av materiell. Målet er å vekke barnas gi barna verdier og holdninger som varer livet ut, samt vekke deres nysgjerrighet.

Dette gjør vi ved ...

- At vi lar barna være med å kildesortere
- å gi barna gode naturopplevelser
- å lager egne fuglekasser som vi følger året rundt mm.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i

barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Neshaugane barnehage

Neset 57

5267 Espeland

E-post: barnehage.neshaugane@bergen.kommune.no

www: [Bergen kommune - Neshaugane barnehage](http://Bergen.kommune.no/Neshaugane-barnehage)

**BERGEN
KOMMUNE**

BERGEN
KOMMUNE